

بررسی مهارت زندگی در بین جوانان در هنگام ازدواج و ارتباط آن با موفقیت زوجین در طول زندگی

ژاله تلارمی^۱، مرضیه اکبرنژاد مشهدی^۲

^۱ عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور مازندران.

^۲ کارشناس ارشد مدیریت کارآفرینی دانشگاه پیام نور واحد ساری.

نام نویسنده مسئول:

ژاله تلارمی

چکیده

نداشتن مهارت زندگی در بین جوانان در هنگام ازدواج یکی از مهمترین دلایل موفقیت در طول زندگی و طلاق در جامعه حال حاضر به شما می آید چرا که باعث می گردد زوج ها با هم دچار اختلاف شوند و نتوانند در مشکلات زندگی دوام آورده و آن را برطرف نمایند. از همین رو محقق برآن شده است تا با هدف بررسی مهارت زندگی در بین جوانان در هنگام ازدواج و ارتباط آن با موفقیت در طول زندگی به مطالعه این موضوع بپردازد. روش مطالعه از نوع تحلیلی توصیفی بوده که ابتدا با مطالعه میدانی، کتابخانه ای و اسنادی مبانی نظری تحقیق و مساله اصلی تحقیق تشریح شد سپس با استفاده از روش های آماری از جمله روش های توصیفی و استنباطی به تجزیه و تحلیل اطلاعات پرداخته شد. نتایج حاصله نشان داد که بین داشتن مهارت زندگی در هنگام ازدواج در جوانان چه در پسران و چه در دختران با افزایش یا کاهش آمار طلاق و موفقیت در طول زندگی رابطه معناداری وجود دارد. یعنی عدم مهارت کافی باعث عدم موفقیت می شود و برعکس داشتن مهارت می تواند باعث موفقیت در طول زندگی شده و موجبات استحکام زندگی را فراهم آورد.

واژگان کلیدی: مهارت زندگی، ازدواج، موفقیت، جوانان.

مقدمه

آماده ساختن افراد برای ایفای نقش‌ها و مسئولیت‌های خانوادگی امر تازه‌ای نیست. از آنجا که انسان‌ها در مورد رشد بشر و زندگی خانوادگی دانش درونی ندارند؛ بنابراین باید آن را از جایی یاد بگیرند. این یادگیری‌ها علاوه بر آن که موجب پیشگیری از بروز آسیب‌های درونی خانواده می‌شود؛ سبب ارتقا و بهبود کیفیت زندگی خانوادگی نیز می‌گردد.

سازمان بهداشت جهانی در سال ۱۹۹۴ مهارت زندگی را این گونه تعریف می‌کند: مهارت‌های زندگی یعنی توانایی لازم برای رفتار مثبت و سازگارانه که به فرد توان رویارویی مؤثر با چالش‌های زندگی روزانه را می‌دهد (طارمیان، ۱۳۷۸).

مهارت‌ها با عناوین دهگانه زیر مشخص می‌باشند؛ که هریک از این مهارت‌ها رمز برخورداری و دانستن تمرین و به کارگیری هرچه بیشتر در زندگی روزمره است: مهارت‌های خودآگاهی، همدلی، ارتباط مؤثر، ارتباطات بین فردی، مقابله با استرس، مقابله با هیجانات، حل مسئله، تصمیم‌گیری، تفکر خلاق و تفکر انتقادی را میتوان نام برد (نوری قاسم‌آبادی، ۸۹۵۳).

برخی از این یادگیری‌ها، طی رویدادهای طبیعی مانند بلوغ یا طی مراسم و آیین‌ها به دست می‌آیند؛ اما بیشتر آن‌ها به صورت آموزش‌های غیررسمی در سطح خانواده داده می‌شوند. در جوامع نسبتاً ساده و ابتدایی خانواده‌ها این توانایی را دارند که اعضای خود را جهت انطباق با تغییرات جدید آماده نمایند. یعنی به دختر و پسری که در آستانه‌ی ازدواج قرار دارند، بسیاری از مسئولیت‌ها، نقش‌ها، رفتارها، نحوه‌ی رفتار با همسر و حتی خانواده‌ی همسر، به صورت غیر رسمی آموزش داده می‌شود. این در حالی است که در جوامع پیشرفته و صنعتی به دلیل تغییرات سریع، پیشرفت، تکنولوژی، تخصصی شدن، علاوه بر اینکه آموزش‌های نسل گذشته به آسانی امکان‌پذیر نیست؛ بلکه کافی و مناسب نیز نمی‌باشد.

این روزها در هر محافل خانوادگی و دوستانه که وارد می‌شوید یکی از بحث‌های داغی که نقل مجلس است، بحث ازدواج جوانان است، برای عده‌ای چرایی تأخیر در ازدواج و برای عده‌ای توصیه به امر ازدواج در جوانان همواره مطرح بوده است. آنچه مسلم است این است که با شکاف نسلی که بین دهه شصتی‌ها و دهه هفتادی‌ها رخ داده است، باعث شده این دو دهه نظرات و دیدگاه‌های متفاوتی نسبت به سنت ازدواج داشته باشند. از طرفی دهه شصتی‌های خجالتی و محجوب که باید خانواده‌ها برای آنها همسر انتخاب می‌کردند که بسیاری از آنها از این قافله انتخاب جا ماندند و از طرفی دیگر دهه هفتادی‌های متفاوت و پیشتاز را داریم که انتخاب خودشان اولویت است و در جوانان حاضر به ازدواج با فرد مورد علاقه خود هستند.

البته گسترش دامنه ارتباطات و دسترسی آسان به وسایل ارتباطات جمعی، ورود انواع شبکه‌های اجتماعی و باز شدن باب آشنایی‌های رودررو در محل کار و تحصیل یکی از مهمترین دلایلی است که امروزه جوانان کم سن و سال را به سمت خود کشانده و بعضاً موجب آشنایی و دوستی و نهایتاً ازدواج است، که البته عدم موفقیت این سبک ازدواج نیز جای بسی بحث دارد.

تحقیق‌های آماری موجود از سال ۱۳۱۳ تاکنون نشان می‌دهد که سن ازدواج دختران و پسران دستخوش تغییراتی شده است، چنانکه طبق ماده ۱۰۴۱ قانون مدنی ایران مصوب سال ۱۳۱۳ سن ازدواج برای دختران ۱۵ سال و برای پسران ۱۸ سال معین شده است که این امر در طی سال‌های متمادی تغییر و به مرور افزایش پیدا کرده است. پسران به دلیل نداشتن مسکن و موقعیت اشتغال و ادامه تحصیلی که خودشان دارند از ازدواج دوری می‌کنند و تصمیم می‌گیرند تا سن ۳۰ سالگی مجرد مانده و بعد در شرایطی کاملاً مناسب ازدواج کنند و دختران نیز به دلیل اینکه احساس می‌کنند تأهل برای آنها و آینده و پیشرفتشان سد است، کمتر تن به ازدواج می‌دهند و به بازار کار و اشتغال در بیرون منزل روی آورده‌اند که خود دلیلی بر تأخیر در امر ازدواج دختران است.

شایدیک چنین وضعیتی در بین دهه شصتی‌ها به وفور دیده می‌شود، چنانکه هنوز تعداد زیادی از دختران و پسران دهه شصتی با ورود به سن ۳۰ سال و حتی بیشتر مجرد و بدون همسر هستند، این در حالیست که برخی والدین نگران فرزندان‌شان و به خصوص دخترانشان هستند چرا که دوست ندارند بعد از مرگشان آنها ازدواج کنند و کسی نباشد که در راستای انتخاب همسر و زندگی، آنها را راهنمایی کند.

اما نکته اساسی در این مبحث طلاق در جوانان و شیوع پدیده بیوگی در جامعه در سنین افراد است. از طرفی یکی از دلایل اصلی این پدیده (طلاق) نداشتن مهارت زندگی زوجین است. به عبارتی بسیاری از طلاق‌های که در طول سالهای اول زندگی صورت می‌گیرد به دلیل عدم توانایی در داشتن مهارت زندگی زوجین اتفاق می‌افتد. از همین رو محقق بران شده است تا ارتباط بین مهارت زندگی و ازدواج و موفقیت زوجین در طول زندگی بین جوانان را مورد ارزیابی قرار دهد.

ازدواج به عنوان یک پیوند مقدس، مهم ترین رخدادی است که موفقیت یا شکست آن می تواند بر جامعه تاثیر بگذارد. در گذشته اگرچه بر اساس سنت ها و اعتقادات دینی، بزرگ ترها فرزندان خود را از سنین نوجوانی برای تشکیل خانواده یاری می رساندند ، اما با گذر از جامعه سنتی به جامعه نیمه مدرن در کشور و به تبع آن تغییر کارکرد خانواده و انتظارات هر فرد، ازدواج کودکان معضلاتی را به وجود آورده است. در این تحقیق محقق در پی آن است تا رابطه بین مهارت زندگی و ازدواج و موفقیت در طول زندگی را مورد بررسی قرار دهد.

۱- فرضیات تحقیق

۱. به نظر می‌رسد بین داشتن مهارت زندگی در هنگام ازدواج در جوانان با افزایش موفقیت زوجین در طول زندگی رابطه معناداری دارد.
۲. به نظر می‌رسد بین داشتن مهارت زندگی پسران در هنگام ازدواج در جوانان با افزایش موفقیت زوجین در طول زندگی رابطه معناداری دارد.
۳. به نظر می‌رسد بین داشتن مهارت زندگی دختران در هنگام ازدواج در جوانان موفقیت زوجین در طول زندگی رابطه معناداری دارد.

۲- روش تحقیق

این پژوهش از نوع تحقیقات کاربردی و از لحاظ روش جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای و از جنبه تحلیل از نوع توصیفی - همبستگی است؛ زیرا از یک سو به توصیف وضعیت موجود متغیرهای تحقیق می‌پردازد و از سوی دیگر میزان و نوع رابطه بین متغیرهای مستقل و متغیر وابسته را تعیین می‌کند.

روش تحقیق مجموعه‌ای از قواعد، ابزار و راه‌های معتبر (قابل اطمینان) و نظام یافته برای بررسی واقعیت‌ها، کشف مجهولات و دستیابی به راه حل مشکلات است (خاکی، ۱۳۸۷). پژوهش حاضر از نظر نحوه گردآوری داده‌ها از نوع تحقیقات توصیفی و از نظر اجرا پیمایشی است. متغیر مستقل، متغیر محرک درون‌داد است که به وسیله پژوهشگر اندازه‌گیری، دستکاری یا انتخاب می‌شود تا تأثیر یا ارتباط آن با متغیر دیگری معین شود. متغیر مستقل پیش‌فرض متغیر وابسته است. به عبارت دیگر این متغیر، مقدمه و متغیر وابسته، نتیجه است. در تحقیق آزمایشی، متغیر مستقل به وسیله آزمایش‌کننده دستکاری می‌شود تا تأثیر تغییرات آن بر متغیر دیگری که وابسته فرض شده است، مشاهده و اندازه‌گیری شود. به عبارت دیگر، تغییرپذیری نوسان در متغیر وابسته به حساب متغیر مستقل گذاشته می‌شود. در این تحقیق متغیر مستقل شامل مهارت‌های زندگی است.

متغیر وابسته، متغیر اصلی مورد توجه محقق است. این متغیر، متغیر پاسخ، برون‌داد یا ملاک است و عبارت است از وجهی از رفتار یک ارگانیسم که تحریک شده است. متغیر وابسته، مشاهده یا اندازه‌گیری می‌شود تا تأثیر متغیر مستقل بر آن معلوم و مشخص شود. هدف محقق آن است که تغییرپذیری متغیر وابسته را تشریح و پیش‌بینی کند. این متغیر از طریق متغیر مستقل پیش‌بینی می‌شود. از طریق تجزیه و تحلیل متغیر وابسته امکان یافتن پاسخ‌ها یا راه‌حل‌هایی برای مسئله ایجاد می‌شود. محقق قصد دارد این متغیرها را و همینطور سایر متغیرهای تأثیرگذار بر آن را به صورت کمی و سنجش‌پذیر درآورد. در تحقیق حاضر متغیر مستقل شامل ازدواج در جوانان، موفقیت در طول زندگی در جوانان، روابط زن شویی است.

این تحقیق از نوع همبستگی نیز می‌باشد زیرا به تعیین و شناسایی ارتباط بین بررسی مهارت زندگی در بین جوانان در هنگام ازدواج در سنین و ارتباط آن با موفقیت در طول زندگی و روابط آنها می‌پردازد.

جامعه آماری تحقیق شامل برخی از جوانان دارای شرایط ازدواج شهر آمل در سال ۱۳۹۵ هستند. روش نمونه‌گیری براساس انتخاب تصادفی بوده است. در این پژوهش، داده‌های مورد نیاز با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته جمع‌آوری گردید. در این پژوهش از دو روش برای اجرا و گردآوری داده‌ها استفاده شده است.

برای جمع‌آوری بخشی از داده‌های پژوهش از روش از روش اسنادی یا کتابخانه‌ای استفاده شده است که با مطالعه کتاب‌ها، مقالات، پایان‌نامه‌ها و تحقیقات به منظور تدوین چارچوب نظری در جهت پاسخ به مساله در نظر گرفته شده، داده‌های لازم جمع‌آوری شده است. برای جمع‌آوری بخش دیگری از داده‌های پژوهش، از روش میدانی براساس روش تحقیق پیمایشی به جمع‌آوری اطلاعات پرداخته شد. برای تجزیه و تحلیل مربوط به فرضیه‌های پژوهش از آزمون ناپارامتریک ضریب همبستگی اسپیرمن و رگرسیون چندمتغیره استفاده شده است. همچنین کلیه مراحل تجزیه و تحلیل داده‌ها و اطلاعات با استفاده از برنامه نرم افزاری SPSS، نسخه ۲۲ استفاده شده است.

۲-۱- انواع مهارت‌های زندگی

۱- توانایی تصمیم‌گیری: این توانایی به فرد کمک می‌کند تا به نحو موثری در مورد مسائل زندگی تصمیم‌گیری کند. اگر افراد تحصیل کرده بتوانند فعالانه در مورد اعمالشان تصمیم‌گیری نمایند. جوانب مختلف انتخاب‌ها را بررسی و پیامد هر انتخاب را ارزیابی کنند. مسلماً در سطوح بالاتر بهداشت روانی قرار خواهند گرفت.

۲- توانایی حل مساله: این توانایی فرد را قادر می‌سازد، تا به طور موثری مسائل زندگی را حل نماید. مسائل مهم زندگی چنانچه حل نشده باقی بمانند، استرس روانی ایجاد می‌کنند که به فشار جسمانی منجر می‌شود.

۳- توانایی تفکر خلاق: این نوع تفکر هم به حل مساله و هم به تصمیم گیری‌های مناسب کمک می‌کند. با استفاده از این نوع تفکر، راه حل‌های مختلف مساله و پیامدهای هر یک از آن‌ها بررسی می‌شوند. این مهارت، فرد را قادر می‌سازد، تا مسائل را از روی تجارب مستقیم خود دریابد و حتی زمانی که مشکل وجود ندارد و تصمیم گیری خاصی مطرح نیست. با سازگاری و انعطاف بیشتر به زندگی روزمره بپردازد.

۴- توانایی تفکر انتقادی: تفکر انتقادی، توانایی تحلیل اطلاعات و تجارب است. آموزش این مهارت، نوجوانان را قادر می‌سازد تا در برخورد با ارزش‌ها، فشار گروه و رسانه‌های گروهی مقاومت کنند و از آسیب‌های ناشی از آن در امان بمانند.

۵- توانایی ارتباط مؤثر: این توانایی به فرد کمک می‌کند تا بتواند بصورت کلامی یا غیر کلامی و مناسب با فرهنگ، جامعه و موقعیت، خود را بیان نماید. بدین معنی که فرد بتواند نظر، عقاید، خواسته‌ها، نیازها و هیجان‌های خود را ابراز و به هنگام نیاز بتواند از دیگران درخواست کمک و راهنمایی نماید. مهارت تقاضای کمک و راهنمایی در موقع ضروری، از عوامل مهم ایجاد یک رابطه سالم است.

۶- توانایی روابط بین فردی: این توانایی به ایجاد روابط بین فردی مثبت و مؤثر فرد با انسان‌های دیگر کمک می‌کند. یکی از این موارد، توانایی حفظ روابط دوستانه است که در سلامت روانی و اجتماعی، روابط گرم خانوادگی به عنوان یک منبع حمایت اجتماعی و قطع روابط اجتماعی ناسالم نقش بسیار مهمی دارد.

۷- توانایی خود آگاهی: توانایی شناخت خود و آگاهی از خصوصیات، نقاط ضعف و قوت، خواسته‌ها، ترس و انزجار می‌باشد. رشد خود آگاهی به فرد کمک می‌کند تا دریابد تحت استرس قرار دارد یا نه و این معمولاً پیش شرط روابط بین فردی مؤثر و همدلانه است.

۸- توانایی همدلی: یعنی این که فرد بتواند زندگی دیگران را حتی زمانی که در آن شرایط قرار ندارد، درک کند. همدلی به فرد کمک می‌کند تا بتواند انسان‌های دیگر را، حتی وقتی با آن‌ها بسیار متفاوت است، بپذیرد و به آن‌ها احترام بگذارد. همدلی، روابط اجتماعی را بهبود می‌بخشد و به ایجاد رفتارهای حمایت کننده و پذیرنده، نسبت به انسان‌های دیگر منجر می‌شود.

۹- توانایی مقابله با هیجانات: این توانایی فرد را قادر می‌سازد تا هیجان‌ها را در خود و دیگران تشخیص دهد. نحوه تأثیر هیجان‌ها را بداند و بتواند واکنش مناسبی به هیجان‌های مختلف نشان دهد. اگر با حالات هیجانی مثل غم و خشم یا اضطراب درست برخورد نشود، این هیجان‌ها تأثیر منفی بر سلامت جسمانی و روانی خواهد گذاشت و برای سلامت پیامدهای منفی به دنبال خواهند داشت.

۱۰- توانایی مقابله با استرس: این توانایی شامل شناخت استرس‌های مختلف زندگی و تأثیر آنها بر فرد است. شناسایی منابع استرس و نحوه تأثیر آن بر انسان، فرد را قادر می‌سازد تا با اعمال و موضع گیرهای خود، فشار و استرس را کاهش دهد (سازمان بهداشت جهانی، ترجمه نوری قاسم آبادی و محمد خانی، ۱۳۷۷).

۳- نتایج و بحث

۳-۱- یافته های توصیفی

کلیه آزمودنی های مورد بررسی در متغیر سن مورد بررسی قرار گرفتند. جدول ۱ آماره های توصیفی و شاخص های آماری پاسخ دهندگان را نشان می‌دهد.

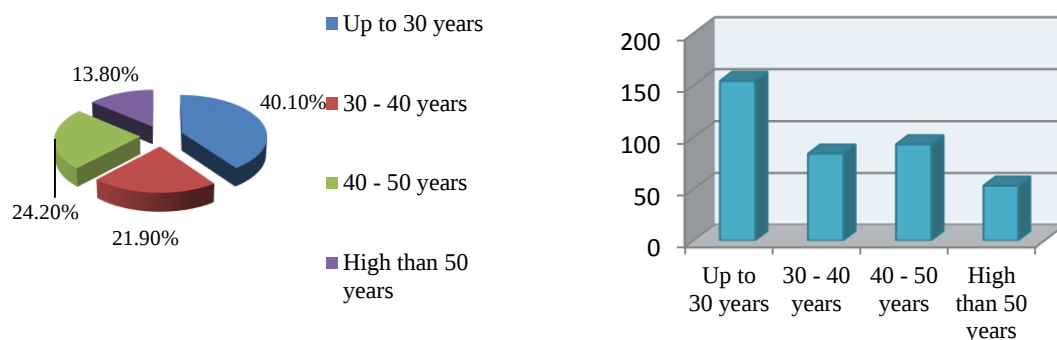
جدول ۱: یافته های توصیفی پاسخ دهندگان

گروه هاشاخص های آماری	زن	مرد	زن	مرد
تعداد	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰
میانگین	۵,۲۲	۲۷	۲,۲۱	۳,۲۷
انحراف معیار	۳,۳	۴,۳	۱,۲	۳,۲

جدول نشان می‌دهد که داده های گردآوری شده از ۱۲۰ پرسشنامه تکمیل شده (۶۰مرد و ۶۰زن در مجموع) می باشد.

۳-۲- سن

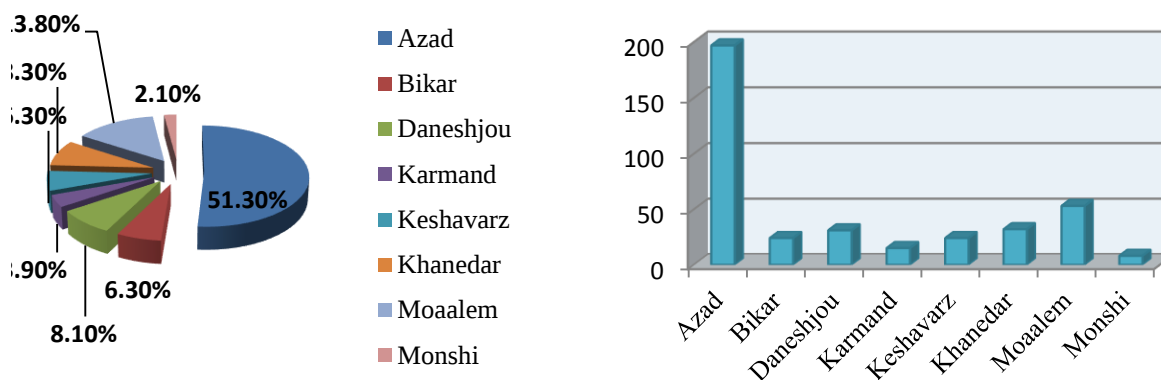
پاسخ‌های به دست آمده از پرسشنامه جمع‌آوری شده برای سؤال فوق به صورت شکل ۱ می‌باشد. ۴۸ نفر از پاسخ‌دهندگان (۴۰٪/۱۱) نمونه آماری دارای سن کمتر از ۳۰ سال، ۲۷ نفر از پاسخ‌دهندگان (۲۱٪/۹) نمونه آماری دارای سن ۳۰ الی ۴۰ سال، ۲۹ نفر از پاسخ‌دهندگان (۲۴٪/۲) نمونه آماری دارای سن ۴۰ الی ۵۰ سال و ۱۷ نفر از پاسخ‌دهندگان (۱۳٪/۸) نمونه آماری دارای سن بیشتر از ۵۰ سال بودند.

شکل ۱: فراوانی و درصد سن ساکنین شهر فریدونکنار

۳-۳- شغل

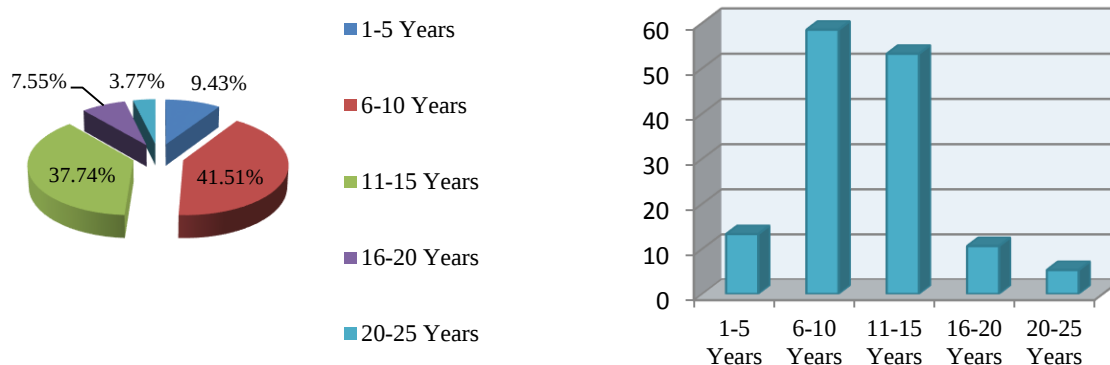
پاسخ‌های به‌دست‌آمده از پرسشنامه جمع‌آوری شده برای سؤال فوق به‌صورت شکل ۲ می‌باشد. ۶۰ نفر از پاسخ‌دهندگان (۵۱/۳٪) نمونه آماری دارای شغل آزاد، ۷ نفر از پاسخ‌دهندگان (۶/۳٪ نمونه آماری) بیکار، ۹ نفر از پاسخ‌دهندگان (۸/۱٪ نمونه آماری) دارای شغل دانشجویی، ۵ نفر از پاسخ‌دهندگان (۳/۹٪ نمونه آماری) دارای شغل کارمندی، ۷ نفر از پاسخ‌دهندگان (۶/۳٪ نمونه آماری) دارای شغل کشاورزی، ۱۰ نفر از پاسخ‌دهندگان (۸/۳٪ نمونه آماری) دارای شغل خانه‌داری، ۱۶ نفر از پاسخ‌دهندگان (۱۳/۸٪ نمونه آماری) دارای شغل معلمی و ۳ نفر از پاسخ‌دهندگان (۲/۱٪ نمونه آماری) دارای شغل منشی بودند.

شکل ۲: فراوانی و درصد سطح شغل ساکنین شهر فریدونکنار

۳-۴- سابقه کار

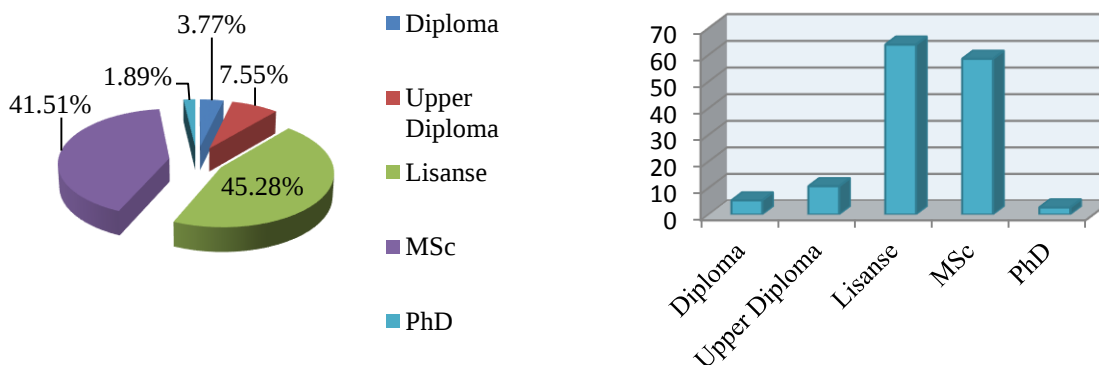
پاسخ‌های به‌دست‌آمده از پرسشنامه جمع‌آوری شده برای سؤال فوق به‌صورت شکل ۳ می‌باشد. بر اساس نتایج به‌دست‌آمده، ۱۱ نفر از پاسخ‌دهندگان (۹/۴۳٪ جامعه آماری) دارای سابقه کار ۱ الی ۵ سال، ۵۰ نفر از پاسخ‌دهندگان (۴۵/۵۱٪ جامعه آماری) دارای سابقه کار ۶ الی ۱۰ سال، ۴۶ نفر از پاسخ‌دهندگان (۳۷/۷۴٪ جامعه آماری) دارای سابقه کار ۱۱ الی ۱۵ سال، ۹ نفر از پاسخ‌دهندگان (۷/۵۵٪ جامعه آماری) دارای سابقه کار ۱۶ الی ۲۰ سال و ۴ نفر از پاسخ‌دهندگان (۳/۷۷٪ جامعه آماری) دارای سابقه کار ۲۱ الی ۲۵ سال بودند.

شکل ۳ - فراوانی و درصد سابقه کار پاسخ‌دهندگان

۳-۵- سطح تحصیلات

پاسخ‌های به‌دست‌آمده از پرسشنامه جمع‌آوری شده برای سؤال فوق به صورت شکل ۴ می‌باشد. بر اساس شکل ۴، ۲ نفر از پاسخ‌دهندگان (۳٪/۷۷) جامعه آماری دارای تحصیلات دیپلم و ۹ نفر (۷٪/۵۵) جامعه آماری دارای تحصیلات فوق دیپلم، ۵۵ نفر از پاسخ‌دهندگان (۴۵٪/۲۸) جامعه آماری دارای تحصیلات لیسانس، ۵۰ نفر از پاسخ‌دهندگان (۴۱٪/۵۱) جامعه آماری دارای تحصیلات فوق لیسانس و ۳ نفر از پاسخ‌دهندگان (۱٪/۸۹) جامعه آماری دارای تحصیلات دکتری بودند.

شکل ۴ - فراوانی و درصد سطح تحصیلات پاسخ‌دهندگان

۳-۶- آزمون نرمال بودن متغیرها

قبل از آزمون فرضیه‌ها ابتدا برای بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها از آزمون کلموگروف - اسمیرنوف استفاده شد که نتایج آن نشان می‌دهد متغیرهای داشتن مهارت زندگی، ازدواج جوانان و موفقیت در طول زندگی که دارای توزیع پیوسته بودند، با توزیع نرمال تفاوت معنی‌داری از نظر آماری نداشته و دارای توزیع نرمال می‌باشند. نتایج آزمون کلموگروف - اسمیرنوف در جدول ۳ نشان داده شده است. در این رابطه لازم به توضیح است که در بررسی نرمال بودن داده‌های پژوهشی فرض صفر و مقابل به شرح زیر است:

H0: داده‌های آزمایشی از توزیع نرمال تبعیت می‌کنند.

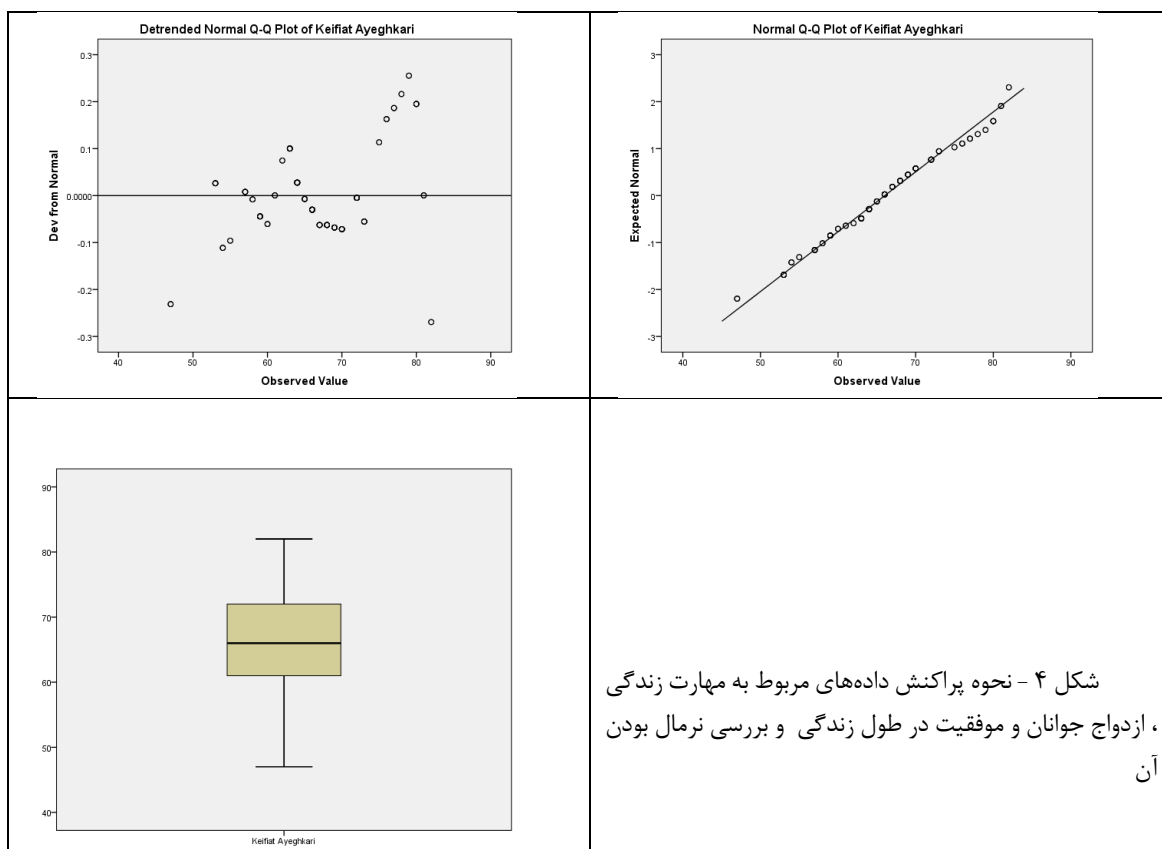
H1: داده‌های آزمایشی از توزیع نرمال تبعیت نمی‌کنند.

به منظور رد و یا قبول فرض صفر، به سطح معنی‌داری ارائه شده در جدول ۲ توجه می‌نماییم. چنانچه سطح معنی‌داری ارائه شده از ۰/۰۵ بزرگ‌تر باشد، به این معنا است که فرض صفر مورد پذیرش قرار می‌گیرد. چنانچه سطح معنی‌داری کوچک‌تر از ۰/۰۵ و بزرگ‌تر از ۰/۰۱ باشد، فرض صفر در سطح احتمال ۵ درصد رد می‌شود و یا فرض مقابل مورد پذیرش قرار می‌گیرد. چنانچه سطح معنی‌داری کوچک‌تر از ۰/۰۱ باشد، فرض صفر در سطح احتمال ۱ درصد رد می‌شود و یا فرض مقابل مورد پذیرش قرار می‌گیرد.

نتایج آزمون کلموگروف - اسمیرنف برای متغیرهای مهارت زندگی، ازدواج جوانان و موفقیت در طول زندگی بزرگتر از ۰/۰۱ است که نشان دهنده این است که توزیع داده‌ها از توزیع نرمال در سطح احتمال ۱ درصد تبعیت می‌کند. در شکل‌های ۵ نحوه پراکنش مربوط به متغیرهای پژوهش که دارای توزیع پیوسته بودند، نشان داده شده است.

جدول ۱- نتایج آزمون کلموگروف - اسمیرنف برای برازندگی توزیع نرمال داده‌ها

متغیر	Z کلموگروف - اسمیرنف	سطح معنی‌داری	نتیجه آزمون
مهارت زندگی	۰/۹۸۳	۰/۰۷۸	نرمال
ازدواج جوانان	۰/۹۸۷	۰/۲۱۲	نرمال
موفقیت در طول زندگی	۰/۹۷۸	۰/۰۲۲	نرمال

۳-۷- روایی و پایایی

چنان که گفته شد، برای به دست آوردن اعتبار پرسش‌نامه، از روش ضریب همسانی درونی (آلفای کرونباخ) و از روش دوتیمه‌کردن استفاده شده است. در جداول ۲ و ۳ ضریب همسانی درونی گویه‌های پرسش‌نامه ارتباط بین داشتن مهارت زندگی و ازدواج در جوانان و ارتباط آنافزایش موفقیت در طول زندگی مشاهده می‌شود.

جدول ۲: ضریب همسانی درونی گویه‌های پرسش‌نامه داشتن مهارت زندگی

تعداد گویه‌ها	آلفای کرونباخ گویه‌های استاندارد شده	آلفای کرونباخ
۵۰	۰/۸۷۵	۰/۸۷

همان گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، ضریب همسانی درونی گویه‌های پرسش‌نامه داشتن مهارت زندگی و ازدواج در جوانان و موفقیت در طول زندگی، برابر با ۰/۸۷ می‌باشد

جدول ۳: آماره‌های پرسش‌نامه داشتن مهارت زندگی در هنگام ازدواج در جوانان و ارتباط آن با موفقیت در طول زندگی

تعداد گویه‌ها	انحراف استاندارد	واریانس	میانگین
۵۰	۱۶/۰۱۵	۲۵۶/۴۸۷	۳,۱۳۸

همان گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، میانگین پرسش‌نامه مذکور برابر با ۳/۱۳۸ و انحراف استاندارد آن برابر با ۱۶/۰۱۵ می‌باشد.

۸-۳- آزمون فرضیات

فرضیه اول: به نظر می‌رسد بین داشتن مهارت زندگی در هنگام ازدواج در جوانان با موفقیت در طول زندگی رابطه معناداری دارد. برای بررسی ارتباط بین موفقیت در طول زندگی و داشتن مهارت زندگی در هنگام ازدواج در جوانان از آزمون واریانس یک طرفه استفاده شده است. جدول ۵ نتایج این آزمون را نشان می‌دهد.

جدول ۴: واریانس یک طرفه ارتباط بین سن پایین و داشتن مهارت زندگی هنگام ازدواج

تعارض	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	P	اندازه اثر
سن پایین در هنگام ازدواج	۱۱۱۸۷,۴۱۳	۱	۱۱۱۸۷,۴۱۳	۷۹۲,۵۳۲	۰,۰۰۱	۰,۹۱

نتایج جدول ۵ نشان داد که با توجه به مقدار $F = ۷۹۲,۵۳۲$ و نیز مقدار $P = ۰,۰۰۱$ ، بین داشتن مهارت زندگی در هنگام ازدواج در جوانان با موفقیت در طول زندگی رابطه معناداری وجود دارد.

جدول ۵ - آزمون همبستگی بین مهارت زندگی در جوانان و موفقیت در طول زندگی

موفقیت در طول زندگی و طلاق	همبستگی پیرسون	مهارت زندگی در جوانان
۰/۲۹**	سطح معنی‌داری	
۰/۰۰۰	تعداد	
۱۲۰		
*** = ضریب همبستگی در سطح احتمال ۱٪ معنی‌دار است.		

جدول ۶ تحلیل واریانس مربوط به مدل رگرسیونی متغیر داشتن مهارت زندگی

انحراف معیار پیش‌بینی	ضریب تبیین تصحیح شده	ضریب تبیین (R2)	ضریب همبستگی (r)
۷/۵۲	۰/۰۷	۰/۰۸	۰/۲۹
سطح معنی‌داری	F	میانگین مربعات	درجه آزادی
۰/۰۰۰	۱۳/۰۲	۷۳۸/۰۵	۱
		۷۸۷۳/۸۳	۱۳۹
		۸۶۱۱/۸۸	۱۱۹
نتیجه آزمون: رد فرض صفر			

فرضیه دوم: به نظر می‌رسد بین داشتن مهارت زندگی پسران در هنگام ازدواج در جوانان با موفقیت در طول زندگی رابطه معناداری دارد.

جدول ۷: نتایج واریانس یکطرفه بین داشتن مهارت زندگی پسران در هنگام ازدواج در جوانان با موفقیت در طول زندگی

تعارض	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	P	اندازه اثر
مهارت پسران در هنگام ازدواج در جوانان	۱۵۲۹۳,۸۸	۱	۱۵۲۹۳,۸۸	۲۰۴,۵۴	۰,۰۰۱	۰,۷۳

نتایج جدول ۸ نشان داد که با توجه به مقدار $F = ۲۰۴,۵۴$ و نیز مقدار $P = ۰,۰۰۱$ ، بین پسران در هنگام ازدواج در جوانان با افزایش موفقیت در طول زندگی تفاوت معناداری وجود دارد.

فرضیه سوم: به نظر می‌رسد بین داشتن مهارت زندگی دختران در هنگام ازدواج در جوانان با افزایش موفقیت در طول زندگی رابطه معناداری دارد.

جدول ۸: نتایج واریانس یک طرفه بین داشتن مهارت زندگی دختران در هنگام ازدواج در جوانان با موفقیت در طول زندگی

تعارض	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	P	اندازه اثر
مهارت دختران در هنگام ازدواج در جوانان	۱۵۶۰۹,۶۵۳	۱	۱۵۶۰۹,۶۵۳	۸۰۹,۸۴۱	۰,۰۰۱	۰,۹۱

نتایج حاصل از جدول ۹ نشان داد که با توجه به مقدار $F = ۸۰۹,۸۴۱$ و نیز مقدار $P = ۰,۰۰۱$ ، نشان داد که مهارت دختران در هنگام ازدواج در جوانان تفاوت معناداری وجود دارد.

نتیجه گیری

خانواده بعنوان خاستگاه اول رشد و لغو در ایجاد تعادل رفتاری و زیست ها، سازگاری و رشد صحیح، نقش متعالی را ایفا می کند و هرچه منظومه خانواده در حالت سلامت و آرامش و بهزیستی باشد تأثیرات باید از آن بر رفتار فرد در تعادل روحی و روانی او بیشتر است. بسیاری از تعارضات، ناکامی ها، مشکلات و آسیب های محیطی را می توان در خانواده حل کرد در غیر اینصورت نقش خانواده ضعیف تلقی می شود بدتر از آن زمانی است که خانواده نه تنها مأمن روحی و روانی را ایفا نمی کند بلکه خود نیز آسیب هایی را بر فرد وارد می کند یا زمینه های محیطی، فرهنگی و پیرامونی فراهم می نماید. اهمیت، توجه و حفظ چنین ساختاری با در نظر گرفتن نقش روحی، روانی، عاطفی و اجتماعی و هم چنین رفتاری خانواده و الگوبرداری فرزندان در یک محیط عاطفی انکار ناپذیر است. با توجه به اینکه خانواده یکی از ارکان اصلی زندگی اجتماعی محسوب می شود میبایست کلیه مسائل مربوط به آن از جمله عوامل موثر بر سلامت روان آن مورد توجه قرار گیرد. چرا که داشتن سلامت روان سبب داشتن هدف انسانی در زندگی، سعی در حل عاقلانه مشکلات، سازش با محیط اجتماعی بر اساس موازین علمی و اخلاقی و سرانجام ایمان به کار و مسئولیت و پیروی از اصل نیکوکاری و خیر خواهی است. سلامت روانی سازگاری محیط با خود و محیط اجتماعی است و بر کیفیت زندگی فرد تأثیرگذار می باشد. از این رو توجه به مواردی که خانواده را توانمند ساز کند و به خانواده کمک کند که بتواند اختلافات خود را حل کند و درست رفتار کند لازم می باشد از این رو شناسایی علل اختلافات و پیدایش طلاق و تلاش جهت مرتفع کردن آنها می تواند به این توانمند سازی کمک کند. از طرفی چون خانواده بازدواج آغاز می شود از این رو آگاهی بخشی به زوجین در آغاز زندگی می تواند از بروز اختلافات در مراحل بعدی، جدایی های مکرر، افزایش طلاق روانی و طلاق پیشگیری نماید حال آموزش مهارت های زندگی به عنوان یک راه حل می تواند در این زمینه کمک کننده باشد و منجر به استحکام خانواده و کاهش آسیب های اجتماعی ناشی از طلاق و فروپاشی خانواده است ضروری به نظر می رسد.

یافته های پژوهش حاضر نشان داد که پس از اجرای جلسات آموزش مهارت های زندگی، بین آزمودنی های گروه آزمایش و گروه کنترل، از نظر تفاوت معنی داری بین مهارت زندگی و ازدواج در جوانان با موفقیت در طول زندگی به وجود آمده است که تأییدی بر مهارت های زندگی بر موفقیت در طول زندگی درازدواج در جوانان می باشد. در تبیین فرضیه ی اول، داشتن رابطه معناداری مبنی بر داشتن مهارت زندگی در هنگام ازدواج در جوانان با موفقیت در طول زندگی می توان گفت که طبق نتایج به دست آمده از این پژوهش، مهارت زندگی در هنگام ازدواج در جوانان در کاشه یا موفقیت در طول زندگی تأثیر داشته است.

در رابطه با فرضیه های دوم این پژوهش، مبنی بر اینکه به نظر می رسد بین داشتن مهارت زندگی در پسران در هنگام ازدواج در جوانان با موفقیت در طول زندگی رابطه معناداری دارد. نتایج حاصل از این پژوهش نشان می داد که مهارت های زندگی بر روی روی ازدواج پسران در جوانان و موفقیت در طول زندگی تأثیر داشته است.

منابع و مراجع

- [۱] اولیری، در همین. جانگستا (۱۳۸۱) روان درمانی زوجین (ترجمه ف. عامری) تهران بزرگ زیتون
- [۲] ادیب راد، نسترن، مجتبی ادیب راد، (۱۳۸۴) بررسی رابطه باورهای ارتباطی با دلزدگی زناشویی و مقایسه آن در زنان متقاضی طلاق و زنان خواهان اداره زندگی مشترک، فصلنامه تازه ها و پژوهش های مشاوره. ش. ۴، پیاپی ۱۳.
- [۳] ازغدی طوسی، وحیده (۱۳۷۷) بررسی طلاق، از دیدگاه جامعه شناختی و عوامل موثر بر آن، دانشگاه الزهرا (س)، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصاد، پایان نامه کارشناسی ارشد پژوهش علوم اجتماعی.
- [۴] ام لیلا، مهدی خانی سرو جهانی، (۱۳۸۳)، زنان و طلاق در اسلام (مقایسه زنان متقاضی طلاق و زنانی که همسرانشان متقاضی طلاق هستند). پایان نامه کارشناسی ارشد، (دانشگاه الزهرا، رشته مطالعات زنان).
- [۵] بنی جمالی، شکوه السادات و دیگران، «ریشه یابی علل از هم پاشیدگی خانواده ها در رابطه با ویژگی های روانی- اجتماعی دختران و پسران قبل از ازدواج»، مجله علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز، ش ۱ و ۲، ۱۳۸۳.
- [۶] بلاچ، سیدنی، مقدمه ای بر روان درمانی، ترجمه مهدی قراچه داغی، تهران، رشد، ۱۳۷۰.
- [۷] ترکان، هاجر، و دیگران، «بررسی اثربخشی گروه درمانی به شیوه تحلیل تبادلی بر رضایت زناشویی»، فصلنامه خانواده پژوهی، ش ۸، ۱۳۸۵.
- [۸] جاسبی، منیژه، و دیگران، «بررسی رابطه بین میزان جمعیت در خانواده اصلی و رضایت زناشویی زنان»، در: مجموعه مقالات همایش تقویت نظام خانواده، قم، مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۶.
- [۹] جلیلی، فریبا، بررسی و مقایسه عوامل مؤثر در رضامندی زنان شاغل و خانه دار از زندگی زناشویی، پایان نامه کارشناسی ارشد روان شناسی، دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۷۵.
- [۱۰] حیدری، مجتبی، بررسی رابطه جهت گیری مذهبی و رضایت از زندگی زناشویی، پایان نامه کارشناسی ارشد روان شناسی، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۲.
- [۱۱] خدیوی زند، محمدمهدی، «پژوهشی در روسپیگری»، مجله تازه های روان درمانی، ش ۲۹ و ۳۰، ۱۳۸۲، ص ۶۰ - ۱۰۰.
- [۱۲] نجاتی، حسین، روان شناسی زناشویی، تهران، بیکران، ۱۳۸۰.
- [۱۳] هومن، حیدرعلی، اندازه گیری روانی و تربیتی و فن تهیه تست، تهران، پارسا، ۱۳۷۴.
- [۱۴] برنشتاین، فلیپ و مارسی برنشتاین، (۱۳۸۰) روش های درمان مشکلات زناشویی، ترجمه: حسن تونزنده جانی و نسرين کمال پور، مشهد، مرنديز.
- [۱۵] کلینی، محمد بن یعقوب، (۱۳۶۵ق) الکافی، تهران، دارالکتب الاسلامیه.
- [۱۶] ادیب راد، نسترن، (۱۳۸۴) بررسی رابطه ی باورهای ارتباطی با دل زدگی زناشویی، فصل نامه ی تازه ها و پژوهش های مشاوره، ج ۴، شماره ی ۱۳.
- [۱۷] عرفانی اکبری، معصومه، (۱۳۸۷) بررسی مشکلات مربوط به صمیمت زوجین و تأثیر ارتباط درمانی زوجین بر آن، پایان نامه ی کارشناسی ارشد، تهران، دانشگاه الزهرا.
- [۱۸] نیک خواه، ز، و آقامحمدیان، ع، (۱۳۸۳) بررسی میزان اثربخشی آموزش گروهی مهارت های شناختی- رفتاری بر رضایت مندی زناشویی، نخستین کنگره ی آسیب شناسی خانواده، تهران، دانشگاه شهید بهشتی.
- [19] Hawkin,s Alue. (2004). Acomprelensie framework for marriage education family Relations. vol. 53Iss. 5 Octob
- [20] AMATO .P.&ROGERS . S. (1997). A LONGITUDINAL STUDY OF MARITAL PROBLEMA AND SUBSEQUENT DIVORCE , JURNAL OF MARRIAGE AND THE
- [21] Hewitt, Belinda, Baxter, janeen and western , Mark (2005) . marriage Breakdown in Auatralia – the social correlates of separation and divorce . Journal of sociology, 41 2 : 163 -183
- [22] Kalmijn , Matthijs & et al (2005) . Differential effects of Divorce on social integration. Journal of social and personal relationships, vol . 22, nr . 4 , pp. 455-476
- [23] Marika, j (2002) .socioeconomic Differevtials in divorce risk by duration of marriage . demographic research statistics norway and divorce . journal of sociology : the Australian socioeconomic Differentials in Divorce Risk by Duration of marriage. Demographic research , vol .

- [24] Aghajanian , akbar and ali aasghar moghadas (1998) " correlates and consequences of Divorce in an Iranian city " , Journal of Divorce & remarriage , vol . 28,53-71
- [25] Amato , paul , R. and stacy , J. Rogers (1997) . " A longitudinal study of marital problems and subsequent divorce , journal of marriage and the family . vol . 59 , 612-624
- [26] Amato , P . &rogers , s . (1997) .a longitudinal study of marital pro blems and subsequent divorce , journal of marriage and the family , vol . 59, pp. 612-624 .